

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
Verschijnt maandelijks
27e jaargang nr. 6 - juni 1977

INHOUD: 16 bladzijden
GELEEDPOTIGEN pag. 41-42
BUIKPOTIGEN pag. 157-158
TWEKLEPPIGEN pag. 139-142
FOSSIELEN pag. 43-44
COLLECTIETECHNIEK pag. 69-70
LITERATUUR pag. 65-66
VARIA MARITIMA pag. 345-346

VITA MARINA

Niet alleen deze rubriek, Varia Maritima, staat open voor de wetenswaardigheden, die u bij de beoefening van uw hobby, tijdens uw vakantie of op welke wijze dan ook tegenkomt. Denkt u er aan, dat hetgeen voor u bijzonder of interessant is, dat heel goed ook voor anderen kan zijn. En wat is er nu eenvoudiger dan uw bevindingen aan de redactie van de Vita door te geven, opdat die anderen ook inderdaad daarvan kunnen kennis nemen. Dat hoeft helemaal niet in een panklare vorm; gezamenlijk kunnen we er altijd van alles van maken, zo mogelijk met passende illustraties. De redactie hoopt dat u dit steeds goed voor ogen houdt. Met dank alvast namens alle lezers voor de door u te nemen moeite.

Red.

GROOT BARRIERERIF

In Australië is een wet van kracht geworden voor de stichting van een Great Barrier Reef Marine Park. De bedoeling is hierdoor een effectieve bescherming te kunnen geven aan het Groot Barrière Rif, hetwelk zich langs de gehele kust van Queensland uitstrekt.

DOOD OF LEVEND-6

Over dit onderwerp hebben al verschillende personen hun licht laten schijnen. We weten niet wat de oorzaak is, maar tot nu toe hebben we eenvoudig verzuimd de heer H. de Vries uit Maarn aan het woord te laten, hoewel hij allang geleden had gereageerd.

Wij kunnen niet anders doen dan onze oprechte verontschuldiging daarvoor aanbieden en hem alsnog het woord verlenen.

Uitvoerig geformuleerd wordt de vraag gesteld: "Is het verantwoord om levende mollusken uit hun natuurlijke omgeving te halen met het oogmerk deze te doden om der wille van het opbergen van de schelp in een verzameling".

Mijns inziens moeten wij dit probleem van twee kanten bekijken: de biologische en de ethische.

1e. Is het biologisch verantwoord dat er "gevangen" wordt?

Hierover kan ik niet deskundig oordelen. Daartoe ontbreekt mij de kennis over het voorkomen, over de kwetsbaarheid en over de mate waarin de "aanslag" gepleegd wordt.

Ik kan mij echter voorstellen dat, gezien het toenemend aantal verzamelaars in de wereld (mede door commercie misschien gestimuleerd?) en gezien de verslechtering van het milieu, er voor bepaalde soorten bedreiging is ontstaan of op zijn minst niet denkbeeldig is. Misschien is echter de milieu-achteruitgang wel van veel meer betekenis dan de verzamelneiging.

Hoe dan ook als er gevaar dreigt voor het voortbestaan van soorten mollusken (en natuurlijk niet alleen voor deze levensvormen), dan moeten wij ons hierop bezinnen en zal het vangen NIET meer verantwoord zijn.

2e. Niemand zal ontkennen dat doden een ernstige zaak is. En als het doden dan om der wille van plezier (en daartoe behoort verza-

melen dan toch wel, wetenschappelijk verzamelen misschien dan uitgesloten) geschiedt, dan kan ik me nauwelijks voorstellen dat er iemand te vinden is die dit zal kunnen goedkeuren en verantwoorden.

Nu is het helaas zo dat men van het doden van zeer kleine levende wezens en vooral wanneer deze voor ons geen herkenbare reacties geven van pijn en doodstrijd, in het algemeen weinig of geen probleem maakt. Uitdrukkelijk sluit ik mijzelf hier niet uit.

Maar als je zo'n beschouwing als deze aan het papier toevertrouwt, dan ga je er toch wel even (anders) over denken.

Er is toch in wezen geen verschil tussen het doden (op vaak hoogst martelende wijze) van een olifant om het ivoor te bemachtigen en het doden van een mollusk (op wie weet voor dit beest kwellende manier) teneinde diens schelp in een verzameling op te bergen?

Het "gedoe" met de olifant acht een redelijk mens schandelijk, maar hoe staat het dan met de mollusk?

Ik ben van mening dat ook hier het doden en dan om ethische (en morele) redenen eveneens NIET verantwoord is.

Tot zover de theoretische zijde van dit probleem.

Maar nu de praktische kant: Moeten wij dan maar ophouden met het verzamelen van schelpen?

Ik en wellicht velen met mij zullen nu kunnen aanvoeren dat wij geen levende mollusken hebben gezocht of zullen gaan zoeken en dat we het naast eigen kuststrook-vondsten doen met het aankopen van exemplaren.

Dat wij dan niet gedood hebben zal toch wel in hoofdzaak liggen aan het feit dat wij niet in de gelegenheid waren om mollusken te vangen. Dit is immers lang geen eenvoudige zaak.

Maar hoe is een aangekocht exemplaar op de markt gekomen? Werd dit misschien wel gevangen en gedood? Waarschijnlijk wel.

Nu kunnen we aanvoeren dat de handel in schelpen aan inwoners van arme, mollusk-

rijke gebieden weer een middel van bestaan (hoe karig misschien ook) geeft of dat het vangen een toevalligheid is geweest bij het ophalen van de netten, maar dit zijn natuurlijk uitvluchten. Want hoe je het ook wendt of keert, als er geen vraag bestond of m.a.w. als er niet werd verzameld dan zou er minder gedood worden.

En als je zo bezig bent met filosoferen, want meer moet u hierin niet zien, (ik voel mij geen hervormer en ben mij bewust dat er misschien nog wel meer aspecten te belichten zijn), dan komt wel de kernvraag naar voren:

"Is het verzamelen van schelpen nog wel verantwoord?"

Laat hierover een ander zijn licht maar eens schijnen.

Ik ben er echt nog niet uit, want daarvoor ben ik te zeer gehecht aan mijn hobby. Maar een probleem is het nu wel geworden.

Hoe denken b.v. de heren uit het veldwerkverslag (Het schelpenparadijs Bretagne, okt.73) er nu over na wat ik geschreven heb?

Uit dit verslag meende ik te kunnen opmaken dat o.m. sprake was van een emmer vol levende exemplaren. Als mijn indruk juist is, dan geeft alleen die emmer vol, op zich al weer een probleem.

TE RUIL GEVRAAGD

Wie heeft ten behoeve van een systematisch onderzoek van de Europese keverslakken exemplaren van deze weekdierengroep te ruil? Ik kan er b.v. andere Europese schelpen (Gastropoda, Bivalva) voor in de plaats stellen. Gaarne uw aanbiedingen naar Hermann Strack, Peppelweg 70c te Rotterdam.

TE KOOP AANGEBODEN

"Shells of the World" door A.P.H. Oliver (de Engelstalige uitgave van "Elseviërs schelpengids"). Praktisch nieuw. Prijs f 15.- + verzendkosten. C. de Jong, Tulpenstraat 42 te Breezand, telefoon 02232-1350.